

MANIU, IULIU

n. 8 ianuarie 1873, Bădăcin, jud. Sălaj

d. 5 februarie 1953, Sighetu Marmăției, jud. Maramureș

Este descendentul unei familii nobiliare din zona Șimleului Silvaniei. Tatăl său, Ioan Maniu, a fost nepotul lui Simion Bărnuțiu, care l-a crescut în casa lui, deoarece acesta rămăsese orfan de tată de la o vârstă fragedă. Influențat de Bărnuțiu, Ioan Maniu a urmat studiile juridice la Universitățile din Pesta și Viena, susținându-și doctoratul în anul 1862. În anul 1865 s-a căsătorit cu Clara Coroianu, fiica vicarului Demetriu Coroianu. Din căsătoria lor s-au născut doi fii, Cassiu - devenit profesor la Universitatea din Cluj și Iuliu. Cei doi băieți au mai avut încă trei surori, Sabina, care moare la vârstă fragedă, Cornelia care a devenit sora Cecilia din ordinul surorilor franciscane și Elena, căsătorită cu Ioan Pop, profesor la Năsăud.

Iuliu Maniu a copilărit în localitatea natală, iar mai apoi a urmat școala primară la Blaj și liceul calvin din Zalău. A susținut bacalaureatul în anul 1890. S-a conformat tradiției de familie, astfel că se înscrie începând cu anul 1891 la Facultatea de Drept din Cluj, continuând pregătirea juridică la Budapesta, dar și la Universitatea din Viena, unde obține și doctoratul în anul 1896. Începând cu anul 1898, din 2 octombrie, s-a stabilit la Blaj unde devine avocat al Mitropoliei Române Unite, funcție pe care o îndeplinește până în anul 1915.

În anii studenției a fost membru și președinte al Societății Academice „Petru Maior” din Viena. Din această calitate, în anii Memorandului a organizat acțiuni de solidaritate cu cei care era implicați în acțiune. În această perioadă a făcut câteva călătorii în România, alături de alți studenți din Austro-Ungaria, precum Aurel Vlad, Elie Cristea sau Elie Dăianu.

A fost un apropiat al președintelui Partidului Național Român, Ion Rațiu, implicându-se major în politica pe care o promova partidul pentru cauza românilor din monarhie. La începutul anului 1902, Iuliu Maniu a fost alături de alți tineri cu viziuni noi, Aurel Vlad, Ioan Mișu, Victor Bontescu și alții, în elaborarea ziarului *Libertatea* de la Orăștie. Împreună cu ceilalți tineri din partid a reușit să impună la Conferința de la Sibiu a Partidului Național Român din 10 ianuarie 1905 politica activistă în rândul partidului, în pofida celei pasiviste folosite până atunci. Datorită acestui program elaborat, în anul 1906, Maniu alături de alți intelectuali români reușesc să intre în Parlamentul de la Budapesta ca deputați ai cercurilor electorale transilvănene. În anul 1908, Partidul Național Român a devenit o secție a Clubului parlamentar al naționalităților, al cărui președinte era Teodor Mihali. Cu ajutorul lui Maniu, Alexandru Vaida-Voevod a înființat ziarul *Lupta* din Budapesta.

A făcut parte din comisia de tratative româno-maghiare care au avut loc după anul 1910, implicându-se mereu în lupta de emancipare națională a românilor transilvăneni.

Odată cu izbucnirea Primului Război Mondial, profesiunea de avocat a avut de pierdut, afectat fiind și Iuliu Maniu. La scurt timp de la începerea războiului, în luna mai 1915, Iuliu Maniu a fost încorporat în armata austro-ungară la Aiud și trimis pe frontul italian. De la soldat ajunge ofițer de artilerie în regimentul 26, fiind detașat pe frontul sudic, în munții Tirolului. În vara anului 1918 armata austro-ungară trecea prin momente de derută și înfrângeri, astfel că Maniu, care era comandant de baterie în regimentul 14 Artilerie la Piave, dezertează și merge la Arad unde se reunise consiliul de conducere a PNR.

În toamna anului 1918 a plecat la Viena ca reprezentant al poporului român unde a format un comandament de români, un Senat militar care să apere capitala Austriei și să

stabilească ordinea publică. A format aici Consiliul Național al Românilor din Transilvania. La 14 noiembrie 1918 Maniu s-a întors la Arad unde a contribuit la adoptarea hotărârii Consiliului Național, de separare deplină de Ungaria. A participat la Alba Iulia, unde a fost delegat din partea cercului electoral Vințul de Jos. În temeiul declarației care stabilea unirea Transilvaniei cu România s-a format Marele Sfat Național din rândul căruia s-a ales Consiliul Dirigent compus din 15 membri. Iuliu Maniu a fost ales președintele acestui guvern provizoriu.

În august 1919 Iuliu Maniu a preluat conducerea Partidului Național Român după ce președintele acestuia, Gheorghe Pop de Băsești, decedase în luna februarie. Acum schimbă și sediul acestuia de la Sibiu la Cluj.

După dizolvarea Consiliului Dirigent, Iuliu Maniu se va implica activ în viața politică a României Mari, în anul 1926 Partidul Național Român fuzionând cu Partidul Țărănesc al lui Ion Mihalache constituindu-se Partidul Național Țărănesc. Iuliu Maniu a fost președintele acestui partid între 1926-1933 și 1937-1947. După alegerile din decembrie 1928 partidul condus de Maniu a obținut majoritatea favorabilă, ajungând la conducerea statului într-o perioadă deloc favorabilă, marea Criză economică. Tot în timpul guvernării țărăniște se reîntoarce Carol al II-lea în țară, înlăturându-l pe Maniu de la conducerea Guvernului. Maniu s-a opus guvernării autocratice a lui Carol și înființării la 15 decembrie 1938 a Frontului Renașterii Naționale. După anul 1940, Iuliu Maniu a refuzat colaborarea cu regimurile care au urmat, fiind un opozant al lui Ion Antonescu.

După 23 august 1944, Iuliu Maniu a fost dintre cei care au luptat cu vehemență împotriva preluării puterii de către comuniști. S-a opus instalării guvernului Petru Groza din 6 martie 1945. Momentul în care se încheie cariera politică a liderului țărănist a fost „Înscenarea de la Tămădău” prin care mai mulți lideri ai Partidului Național Țărănesc au fost prinși la 14 iulie 1947 încercând să părăsească țara. După acest incident, la vârsta de 74 de ani, Maniu ajunge în închisoarea din Galați împreună cu Ion Mihalache, Nicolae Carandino etc. A stat închis până în anul 1951, când liderii țărăniști au fost transferați la Sighet. Aici se îmbolnăvește și după câteva zile de suferință moare la o lună după ce împlinise vârsta de 80 de ani. Trupul i-a fost aruncat în groapa comună în cimitirul închisorii din Sighet.